

7445 Sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hakkında - 5. KISIM

TBMM’de yapılan görüşmeler sonucunda 28.03.2023 tarihinde kabul edilen ve Resmi Gazete’de 05.04.2023 tarihinde yayımlanan Kanun ile Arbuluculuk Kanunu’nda ve ticari davalarda parasal sınırlara ilişkin birtakım değişiklikler yapılmıştır.

Bu önemli değişiklikler hakkındaki değerlendirmemizi sizlerle paylaşmak isteriz.

Ticari davalarda Basit Yargılama Miktarı Değişikliği

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 4’üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “beş yüz bin” ibaresi “bir milyon” şeklinde değiştirilmiş ve ayrıca fıkraya “*Bu fıkroda belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinin 1. fıkrasına göre artırılır.*” cümlesi eklenmiştir.

Buna göre, yeni düzenleme, “*Ticari davalarda da deliller ile bunların sunulması 12.01.2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine tabidir; miktar veya değeri bir milyon Türk Lirası’nı geçmeyen ticari davalarda basit yargılama usulü uygulanır. Bu fıkroda belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre artırılır.*” şeklindedir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile, miktarı veya değeri bir milyon Türk Lirası’na kadar olan ticari davalar basit yargılama uygulaması kapsamına alınmıştır. Bu parasal sınır ise, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun ek 1. maddesinin birinci fıkrası gereğince, her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanacağı düzenlenmiştir. 7445 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un yayımlandığı 05.04.2023 tarihi itibarıyla işbu düzenleme yürürlüğe girmiştir.

Asliye Ticaret Mahkemelerinde Tek Hakimin Baktığı Dosyalarda Parasal Sınır Değişikliği

26.09.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun’un 5. maddesinin 3. fıkrasında yer alan “beş yüz bin” ibaresi “bir milyon” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkrada belirtilen parasal sınır, 6100 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinin 1. fıkrasına göre artırılır.”

Yönetici Notu: Buna göre Asliye Ticaret Mahkemelerinde tek hakimin bakmış olduğu ve konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda, dava değeri 500 bin liradan bir milyon liraya çıkarılmıştır. Söz konusu parasal sınır ise her yıl yeniden değerlendirilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Dava Şartı Olarak Arabuluculuk” başlıklı 5/A maddesinin 1. fıkrasında yer alan “*paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında*” ibaresi “*para olan alacak, tazminat, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında*” şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile halihazırda alacak ve tazminat talepleri konularındaki ticari davalara dava şartı olarak uygulanan arabuluculuk uygulamasına, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları da dahil edilmiştir. Buna göre, ticari konulardaki itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları açılmadan önce dava şartı olarak arabuluculuk uygulamasına başvurulması gereklidir. İşbu düzenleme 01.09.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun “*Arabuluculuğun Sona Ermesi*” başlıklı 17. maddesinin 3. fıkrasında yer alan “*yapar*” ibaresi “*yapar ve taraflar hazır değilse her türlü iletişim vasıtasını kullanarak hazır bulunmayan tarafları bilgilendirir.*” şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile önceki düzenlemeden farklı olarak, arabuluculara, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanak ve sonuçları konusunda, hazır bulunmayan tarafları her türlü iletişim vasıtasını kullanarak bilgilendirme yapma yükümlülüğü getirmiştir. Bu değişiklik Kanun’un yayımlandığı 05.04.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun 17. maddesinden sonra gelmek üzere, “Milletlerarası sulh anlaşma belgelerinin icrası” başlıklı,

MADDE 17/A - “(1) 25/2/2021 tarihli ve 7282 sayılı Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunla kabul edilen Sözleşme kapsamında arabuluculuk sonucu düzenlenen sulh anlaşma belgelerinin yerine getirilmesi için icra edilebilirlik şerhinin asliye ticaret mahkemesinden alınması zorunludur. (2) İcra edilebilirlik

şerhi, tarafların kararlaştırdıkları yer mahkemesinden, kararlaştırdıkları yer yoksa sırasıyla karşı tarafın Türkiye'deki yerleşim yeri mahkemesinden, sakın olduğu yer mahkemesinden, Türkiye'de yerleşim yeri veya sakın olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinden istenebilir. (3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesine ilişkin inceleme dosya üzerinden, Sözleşme hükümleri ile 18 inci madde hükmüne göre yapılır. Mahkeme, gerektiğinde gerekçesini de göstererek duruşma açabilir.”

maddesi eklenmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile, 11.04.2022 tarihinde yürürlüğe giren Singapur Konvansiyonu kapsamındaki arabuluculuk sonucu düzenlenen sulh anlaşma belgelerinin icra edilebilirlik şerhinin asliye ticaret mahkemesinden alınması zorunlu hale getirilmiştir. Buna göre, icra edilebilirlik şerhi sırasıyla,

- Tarafların kararlaştırdıkları yer mahkemesinden,
- Kararlaştırdıkları yer yoksa karşı tarafın Türkiye'deki yerleşim yeri mahkemesinden, sakın olduğu yer mahkemesinden,
- Karşı tarafın Türkiye'de yerleşim yeri veya sakın olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinden

İstenebilecektir. İlgili Mahkeme, icra edilebilirlik şerhi verilmesine ilişkin incelemeyi Konvansiyon hükümleri ve Arabuluculuk Kanunu madde 18 ile birlikte yapacaktır. Bu değişiklik Kanun'un yayımlandığı 05.04.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 17. maddesinden sonra gelmek üzere, “Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk” başlıklı,

MADDE 17/B – “(1) Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişlidir. (2) Birinci fıkra kapsamındaki uyuşmazlıklarda, tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren üç ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilir. Bu şerh, tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, üç aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden kalkar. (3) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir. (4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazın bulunduğu yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme yapacağı incelemede anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar

ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamda kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir. (5) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır.”

maddesi eklenmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıkların, arabuluculuğa elverişli uyuşmazlıklar arasında olduğu açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, tarafların kararlaştırılması, kararın tutanak altına alınması ve arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren 3 ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilebileceği düzenlenmiştir. İşbu düzenleme 01.09.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

Yönetici Notu: 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18. maddesinin 4. fıkrasında yer alan “Taraflar ve avukatları ile arabulucunun” ibaresi “Kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşmazlıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun” şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile, ticari uyuşmazlıklar bakımından, kanunlarda icra edilebilirlik şerhinin alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, avukatlar ve arabulucunun birlikte imzaladığı anlaşma belgesinin, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılacağı düzenlenmiştir. Bu değişiklik Kanun'un yayımlandığı 05.04.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Yönetici Notu: 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesinin 7. fıkrasına 3. cümlesinden sonra gelmek üzere “Avukatı bulunsa bile asıl tarafı da bilgilendirir.”; 16. fıkrasına ise “Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından sonra, başvuran taraf aleyhine uyuşmazlık konusuyla ilgili olarak icra takibi yapılması durumunda, başvuran tarafın bu takibe karşı son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde 2004 sayılı Kanunun 72. maddesi uyarınca menfi tespit davası açması ve talep etmesi halinde 2004 sayılı Kanunun 72. maddesinin 2. fıkrası hükmü uygulanır.” cümleleri eklenmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenlemeler ile önceki düzenlemeden farklı olarak, dava şartı arabuluculuk süreçlerinde arabuluculara, avukatı bulunsa bile asıl tarafı arabuluculuk süreci hakkında bilgilendirme yapma yükümlülüğü getirmiştir. Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından sonra, başvuran aleyhine uyuşmazlık konusuyla ilgili olarak icra takibi yapılması durumunda ise davacı taraf, bu takibe karşı son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 72. maddesi

uyarınca menfi tespit davası açması ve talep etmesi halinde 72/2. maddede düzenlenen imkanlardan yararlanabilecektir. İşbu düzenlemeler 01.09.2023 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesinden sonra gelmek üzere, "Bazı uyuşmazlıklarda dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı,

MADDE 18/B – "(1) Aşağıdaki uyuşmazlıklarda, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır: a) Kiralanan taşınmazların 2004 sayılı Kanuna göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar. b) Taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar. c) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar. ç) Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar. (2) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir. (3) Bu madde kapsamında düzenlenen anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından taşınmazın bulunduğu yer, diğer anlaşma belgeleri bakımından ise arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından yapacağı incelemede anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamda kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir. (4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır."

maddesi eklenmiştir.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile, kiralanan taşınmazların 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan kaynaklanan uyuşmazlıklar ve komşu hakkından doğan uyuşmazlıklar dava şartı arabuluculuk kapsamında alınmıştır. Buna göre, sayılan konulardan doğan uyuşmazlıklarda, dava açmadan önce zorunlu arabulucuya başvurulması gerekmektedir. İşbu düzenleme 01.09.2023 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na,

“GEÇİCİ MADDE 3 “(1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanuna eklenen 18/B maddesinin dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.”

maddesi eklenmiştir.

 Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile bu kanun kapsamında, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/B maddesi ile dava şartı olarak kabul edilen arabuluculuğa ilişkin hükümlerin, 01.09.2023 tarihinde yürürlüğe gireceği, yürürlük tarihi ve öncesi itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 1. fıkrasına “*Bu alacak ve tazminatla ilgili itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları hakkında birinci cümle hükmü uygulanır.*” cümlesi eklenmiştir.

 Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı talepleri ile ilgili açılacak itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları dava şartı arabuluculuk kapsamına alınarak uygulamada yaşanan tereddütlerin önüne geçilmiştir. İşbu düzenleme 01.09.2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir.

 Yapılan düzenleme ile, bu maddeyi ihdas eden Kanun'la, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 5/A maddesinin birinci fıkrası ile 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasına eklenen menfi tespit ve istirdat davaları hakkındaki hükümlerin, 01.09.2023 tarihinde ve sonrasında açılacak davalar hakkında uygulanacağı düzenlenmiştir.